

Datum:
2023-03-03Diarienummer:
KRN-2022-00033

KOMMUNREVISIONEN

Mottagare:

Arbetsmarknadsnämnden
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av styrning och ledning av sfi

PwC har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska arbetsmarknadsnämndens styrning och ledning av sfi. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Efter genomförd granskning bedömer vi att arbetsmarknadsnämnden i allt väsentligt säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning av sfi-utbildningen och dess samverkan med den övriga vuxenutbildningen.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi därför arbetsmarknadsnämnden att vidta följande åtgärder:

- Årligen efterfråga en samlad redovisning av sfi-verksamhetens förutsättningar och resultat som också visar på de variationer som finns hos utbildningsanordnarna.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser och rekommendation från arbetsmarknadsnämnden och kommunstyrelsen senast 2023-06-30 till kommunrevisionen@ uppsala.se och till det sakkunniga biträdet, [lena.salomon@ pwc.com](mailto:lensalomon@ pwc.com).

För kommunrevisionen

Lars-Olof Lindell, vice ordförande

Granskning av styrning och ledning av sfi

Uppsala kommun

Mars 2023

Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Amanda Guerra

Henrik Boström

Jenny Nordqvist, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av styrning och ledning av svenska för invandrare (sfi). Granskningens syfte är att bedöma om arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning av sfi-utbildningen och dess samverkan med den övriga vuxenutbildningen.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att arbetsmarknadsnämnden i **allt väsentligt** säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning av sfi-utbildningen och dess samverkan med den övriga vuxenutbildningen.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
1. Finns tydliga mål för sfi-verksamheten?	Ja
2. Finns ett systematiskt kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och enhetsnivå?	Delvis
3. Finns en fungerande samverkan med övrig vuxenutbildning som underlättar för elevernas fortsatta utbildning?	Ja
4. Finns dokumenterade uppföljningar av verksamhet och ekonomi som innehåller analyser och förslag till åtgärder (vid budgetöverskridande eller bristande måluppfyllelse)?	Ja
5. Har arbetsmarknadsnämnden en tillräcklig uppföljning av sfi-verksamheten?	Delvis
6. Säkerställer arbetsmarknadsnämnden att åtgärder vidtas vid identifierade brister?	Ja

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi arbetsmarknadsnämnden att årligen efterfråga en samlad redovisning av sfi-verksamhetens förutsättningar och resultat som också visar på de variationer som finns hos utbildningsanordnarna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	4
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Svenska för invandrare (sfi)	6
Sfi i Uppsala	7
Granskningsresultat	9
Styrning av svenska för invandrare (sfi)	9
Systematiskt kvalitetsarbete	12
Samverkan med övrig vuxenutbildning	14
Uppföljning av sfi	15
Åtgärder	20
Samlad bedömning	22
Rekommendationer	22
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	23

Inledning

Bakgrund

Goda kunskaper i svenska språket är en viktig nyckel för att påskynda integrationen i ett samhälle. Det är många gånger en förutsättning för jobb och etablering på arbetsmarknaden. Svenska för invandrare (sfi) utgör en viktig grund för att nyanlända kommuninvånare ska kunna lära sig svenska, få information om hur det svenska samhället fungerar samt kunna utbilda sig vidare och få ett arbete.

Arbetsmarknadsnämnden har för år 2022 ett uppdrag från kommunfullmäktige om att öka genomströmningen på sfi-utbildningen. Av nämndens verksamhetsplan framgår vilka åtgärder som planeras vidtas samt vilka indikatorer som följs upp.

Statistik visar att det i Uppsala kommun (2021), jämfört med riket, är en lägre andel elever (28 procent) av de som påbörjade sfi-utbildningen som avslutade kurserna med godkända betyg än vad det är i riket (32 procent). Andelen elever med godkända betyg (av de som avslutar sin utbildning) i kommunen (42 procent) är ungefär på samma nivå som i riket (43 procent).

Jämfört med riket har sfi-kurserna genomförts med ett högre genomsnittligt antal elevtimmar samtidigt som den genomsnittliga tiden i veckor är lägre i Uppsala än i riket. Detta tyder på att sfi-eleverna i Uppsala läser fler timmar per vecka än vad som görs i riket. Under år 2021 var det cirka 5 700 elever som läste sfi och över 60 procent av eleverna gjorde det hos en annan utförare än kommunen.

För läsåret 21/22 hade kommunen en något högre andel lärare med pedagogisk högskoleutbildad (85,4 procent) än såväl länet som riket. Andelen legitimerade lärare var 68,9 procent. Statistiken visar vidare att Uppsala har en lägre lärartäthet än såväl länet som riket. I Uppsala är det 33 elever per lärare, snittet för länet är 27 och i riket 23.

Den tillhandahållna kvaliteten på vuxenutbildningens verksamhet (där sfi är en del) har påverkan på kommunens arbetslöshet såväl som kostnader för försörjningsstöd. Vuxenutbildningen genomgår generellt en stor förändring där utbildningen erbjuds allt fler och bedrivs allt mer kontinuerligt, individuellt samt flexibelt vilket innebär ett starkt förändringstryck i den kommunala vuxenutbildningen.

Skollagen tydliggör att det ska bedrivas ett systematiskt kvalitetsarbete för att utveckla verksamheten. Kvalitetsarbete omfattar såväl planering som uppföljning av verksamheten och dess kvalitet.

Revisorerna har med anledning av sfi:s betydelse för kommunens arbete med att öka sysselsättningen och integrationen beslutat att granska styrning och ledning av sfi-undervisningen.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning av sfi-utbildningen och dess samverkan med övriga vuxenutbildningen.

Revisionsfrågor:

1. Finns tydliga mål för sfi-verksamheten?
2. Finns ett systematiskt kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och enhetsnivå?
3. Finns en fungerande samverkan med övrig vuxenutbildning som underlättar för elevernas fortsatta utbildning?
4. Finns dokumenterade uppföljningar av verksamhet och ekonomi som innehåller analyser och förslag till åtgärder (vid budgetöverskridande eller bristande måluppfyllelse)?
5. Har arbetsmarknadsnämnden en tillräcklig uppföljning av sfi-verksamheten?
6. Säkerställer arbetsmarknadsnämnden att åtgärder vidtas vid identifierade brister?

Revisionsfråga 2 fokuserar på strukturen för systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå och huvudmannanivå och dess huvudsakliga innehåll. Revisionsfrågorna 4 - 6 kan också sägas beröra det systematiska kvalitetsarbetet men omfattar även den samlade uppföljning som görs av både verksamhet och ekonomi och de åtgärder som vidtas.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 § 6 (nämndens ansvar)
- Skollagen kap 4, §§ 3-7 (systematiskt kvalitetsarbete)
- Skollagen kap 20, §§ 24-33 (svenska för invandrare)

Avgränsning

Granskningen fokuserar på sfi och berör övrig vuxenutbildning endast i dess samverkan med sfi. Granskningen avgränsas till i huvudsak år 2022.

Metod

Granskningen har genomförts genom granskning av mål, verksamhetsplan/arbetsplan, dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete på huvudmanna- och enhetsnivå, dokumenterad uppföljning, befintlig statistik samt arbetsmarknadsnämndens protokoll och underliggande handlingar.

Digitala intervjuer har genomförts med:

- förvaltningsdirektör
- arbetsmarknadsnämndens presidium
- avdelningschef vuxenutbildningen
- enhetschef och handläggare antagningen vuxenutbildning
- stabschef arbetsmarknadsförvaltningen
- rektor för externt upphandlad vuxenutbildning
- rektor och bitr rektor för sfi i kommunal regi
- utvecklingsledare vuxenutbildningen

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Svenska för invandrare (sfi)

Skollagens 20 kap 24-33 §§ reglerar sfi. Där framgår bland annat att en person har rätt att delta i sfi från och med andra kalenderhalvåret det år hen fyller 16 år. Det gäller om hen är bosatt i Sverige och saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge. Hemkommunen är skyldig att se till att utbildning i svenska för invandrare erbjuds dem som har rätt att delta i utbildningen. Kommunen ska även aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till utbildningen och för att motivera dem att delta i utbildningen.

Det är huvudmannen för utbildningen som beslutar om en person ska tas emot till sfi.

Utbildning i sfi ska finnas tillgänglig så snart som möjligt efter det att en person har fått rätt till sådan utbildning. Utbildningen ska kunna påbörjas inom tre månader, om det inte finns särskilda skäl.

När det gäller personer som omfattas av lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare ska kommunen aktivt verka för att de ska kunna påbörja sfi inom en månad från det att de har anmält sig till utbildningen hos kommunen. För dessa elever ska utbildningen i genomsnitt under en fyraveckorsperiod omfatta minst 23 timmars undervisning i veckan

Utbildning i svenska för invandrare för övriga elever ska i genomsnitt under en fyraveckorsperiod omfatta minst 15 timmars undervisning i veckan. Undervisningens omfattning får dock minskas om eleven begär det och huvudmannen finner att det är förenligt med utbildningens syfte.

Huvudmannen ska verka för att undervisningen erbjuds på tider som är anpassade efter elevens behov. Lag (2015:482).

Huvudmannen ska i samarbete med Arbetsförmedlingen verka för att eleven ges möjligheter att öva det svenska språket i arbetslivet och att utbildning i svenska för invandrare kan kombineras med andra aktiviteter som

- arbetslivsorientering,
- validering,
- praktik, eller
- annan utbildning.

Huvudmannen ska också verka för att utbildning i svenska för invandrare kan bedrivas under tid då eleven får ersättning enligt socialförsäkringsbalken på grund av sjukdom, skada eller föräldraledighet och för att utbildningen kan kombineras med aktiviteter som erbjuds inom hälso- och sjukvården. Lag (2015:482).

Utbildningen ska kunna kombineras med förvärvsarbete. Lag (2015:482).

Den som har antagits till en kurs har rätt att fullfölja kursen (Skollagen 20 kap, 9 §). Huvudmannen får dock besluta att utbildningen på kursen ska upphöra, om eleven saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller annars inte gör tillfredsställande framsteg. Den vars utbildning i svenska för invandrare har upphört enligt ovan eller som frivilligt avbrutit sådan utbildning ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Av kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare tydliggörs att utbildningen består av tre olika studievägar, 1, 2 och 3 samt fyra olika kurser, A, B, C och D. De olika studievägarna riktar sig till personer med olika bakgrund, förutsättningar och mål. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem som är vana att studera. Studievägarna visar på vilken ingångskurs och progressionstakt som är lämplig. En elev påbörjar sina studier inom den studieväg och på den kurs inom studievägen som bäst passar hans eller hennes individuella förutsättningar.

- Studieväg 1 utgörs av kurserna A, B, C och D,
- studieväg 2 av kurserna B, C och D och
- studieväg 3 av kurserna C och D.

Kunskapskraven för en kurs är desamma oavsett studieväg. Förutsättningarna för eleverna kan dock skilja stort.

Sfi i Uppsala

Den kommunala huvudmannen för sfi i Uppsala kommun tillhandahåller sfi-undervisning genom tre olika utförare: Uppsala kommuns sfi i Boländerna och Gottsunda (studieväg 1, 2, 3), Bergstrands sfi (studieväg 1, 2, 3) och Hermods (studieväg 3). Uppsala kommuns sfi i Boländerna och Gottsunda är den enda av dessa tre som utförs i egen regi. Utöver den kommunala huvudmannen bedrivs även sfi av huvudmannen Biskops Arnös folkhögskola (studieväg 2, 3).

Sfi kan läsas både på dagtid och kvällstid, på distans, i klassrum eller flex. Hermods erbjuder flex eller distans på studieväg 3. Klassrumsundervisning gäller för samtliga inom studieväg 1 och 2, däremot kan man välja om man vill läsa dagtid eller kvällstid.

Sfi bedrivs i Uppsala, utöver traditionell sfi-undervisning, i olika former. Det finns kombinationsutbildningar där gymnasiala yrkeskurser kombineras med sfi eller svenska som andraspråk. I Gottsunda ges sfi för synsvaga och för föräldralediga mammor med barn. I Gottsunda finns även "sfi-bas" som vänder sig till elever med särskilt kort utbildningsbakgrund. Till denna anvisas elever från arbetsförmedlingen, så kallade utbildningsplikt. Uppsala har även två "sfx-utbildningar", där elever med yrkesutbildning från hemlandet läser sfi. Det handlar om yrkesinfärgning i sfi-undervisningen för legitimationsyrken inom medicinområdet samt för pedagoger. "Sfi-mix" består av unga vuxna som behöver mer stöd och guidning.

Per september 2022 var det totalt 1 537 elever som läste sfi genom Uppsala kommun. Av dessa var 929 kvinnor och 608 män. För sfi-elever per utbildningsanordnare ser statistiken ut som följer:

- Bergstrands vuxenutbildning: 245
- Hermods: 515
- Movant: 24
- Utbildnings- och jobbcenter i Boländerna: 651
- Utbildnings- och jobbcenter i Gottsunda: 102

Flest elever finns på studieväg 3 kurs C och minst på studieväg 1 kurs D. Se tabell 1 för elevantal per studieväg och kurs.

Tabell 1: Elevantal per september 2022

	Kurs A	Kurs B	Kurs C	Kurs D	Total
Studieväg 1	84	139	143	69	435
Studieväg 2	-	113	159	132	404
Studieväg 3	-	-	513	185	698
Total	84	252	815	386	1537

Lärcentrum är en del av Utbildnings- och jobbcenter Gottsunda och är en resurs för elever som behöver särskilt stöd och finns för alla som läser en utbildning inom vuxenutbildningen, inte bara i Gottsunda.

Av intervjuer framkommer att det inte finns några köer till sfi. All inskrivning till sfi går genom sfi-mottagningen, även antagningen till Biskops Arnös folkhögskola. Eleverna kan framföra önskan om utbildningsanordnare med huvudmannen beslutar om placering utifrån studieväg och utbildningsform.

Av intervjuer framkommer att upphandlingar görs på 3+1 år. Bergstrands kontrakt löper ut sista september 2023 och arbetsmarknadsnämnden har valt att inte upphandla igen. Detta innebär att samtliga elever som läser studieväg 1 från och med oktober 2023 kommer att få sin sfi-undervisning i egen regi. För studieväg 2 finns Biskops Arnö som alternativ utbildningsanordnare och för studieväg 3 finns Hermods som alternativ. Övergången kommer att troligen medföra att grupper slås samman, elever får nya lärare och så vidare.

Resursfördelningen till sfi i Uppsala kommun sker främst per närvarotimme, med undantag för Hermods distansundervisning som ersätts med schablonbelopp. Både Sfi-syn (sfi för synsvaga) och sfi-bas får full kostnadstäckning.

Granskningsresultat

Styrning av svenska för invandrare (sfi)

Revisionsfråga 1: Finns det tydliga mål för sfi-verksamheten?

lakttagelser

Kommunövergripande mål

Av *Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Uppsala kommun* (senast reviderad av kommunfullmäktige 2022-06-13, § 272) framgår att arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning, kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare samt särskild utbildning för vuxna enligt skollagen (2010:800), varvid arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning ska beaktas.

I *Mål och budget 2022 med plan för 2023-2024* (antagen av kommunfullmäktige 2021-11-08 § 326) redovisas nio inriktningsmål utifrån kommunens fyra fokusområden: jobb och företag, likvärdig skola, trygghet och fossilfritt 2030. Inriktningsmålen följs av en beskrivning av den politiska ambitionen, uppdrag och indikatorer. Varje inriktningsmål förstärks med tidsbegränsade uppdrag, som kan vara för alla eller nämnd- och styrelsespecifika. Uppdragen gäller samtliga nämnder och styrelser om inte annat anges. De inriktningsmål som har bäring på granskningsområdet är:

- Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet.
- Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.

För inriktningsmålet "Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalité" nämns tre uppdrag varav ett har bäring på granskningsområdet: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap. En indikator för inriktningsmålet är nyanlända som har slutfört sfi-utbildning inom etableringsperioden (24 månader). Målet är att andelen ska öka, men det anges i budgetdokumentet inget utgångsvärde.

För inriktningsmålet "Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande" nämns fem uppdrag varav ett med bäring på granskningsområdet: Öka genomströmningen på SFI-utbildningen. Detta uppdrag har arbetsmarknadsnämnden huvudansvar för. Under detta inriktningsmål redovisas samma indikator som för inriktningsmålet ovan.

Arbetsmarknadsnämndens mål

Arbetsmarknadsnämndens *Verksamhetsplan och budget 2022* utgår från kommunens styrdokument *Mål och budget 2022 med plan för 2023-2024*. Alla nio inriktningsmål finns

med i verksamhetsplanen då de är gemensamma för alla nämnder. Under varje inriktningsmål med tillhörande uppdrag redovisas nämndens åtgärder, förväntade effekter av åtgärderna och indikatorer. För inriktningsmålet "Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalité" lägger nämnden fram fem åtgärder, främst med fokus på arbetsmarknadsinsatser och inte på sfi-utbildningen.

För inriktningsmålet "Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande" och nämndspecifika uppdraget "att öka genomströmningen på SFI-utbildningen" har nämnden angett tre åtgärder:

- utveckla validering utifrån delmålen i vuxenutbildningens "Plan för arbete med kvalitet inom vuxenutbildningen i Uppsala kommun 2021-2024",
- säkerställa att alla skolor har rutiner och processer för att följa upp elevers progression inom ramtiden för sfi,
- prioritera stöd till ideella organisationer som i sin verksamhet stödjer deltagare att öka sina kunskaper i svenska språket.

Som indikatorer nämns nyanlända som har slutfört sfi-utbildning inom etableringsperioden (24 månader), genomsnittstid sfi per kurs (studieväg 1 respektive 2) och andel som klarar sfi inom ramtid. Detta ska redovisas uppdelat på män och kvinnor. Inga uppgifter avseende nuläge eller målvärde redovisas i verksamhetsplanen..

Av verksamhetsplanen framgår även att nämndens grunduppdrag för vuxenutbildningen är att förbättra måluppfyllelsen i studier för alla elever genom stödjande åtgärder, individuella anpassningar och ett utbud av olika former av studier (på plats, flex- eller distans). Förvaltningen har identifierat sex särskilda områden att arbeta med i syfte att förbättra kvaliteten. Dessa är avbrott i studier, digitalisering, kollegialt lärande, språk- och yrkesintegrerade utbildningar, validering samt sfi ramtid. Med ramtid avses ett system för att ge elever tydliga mål för när en kurs i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) bör vara klar kopplat till uppföljning av elevers utveckling av sitt lärande. Att använda ramtider inom sfi förväntas förbättra genomströmningen av elever inom sfi.

I arbetsmarknadsnämndens *26-punktsplan för fler Uppsalabor i jobb 2019-2022* finns en aktivitetsplan med två aktiviteter tydligt kopplade till sfi. Den ena aktiviteten är att alla elever på sfi har ett bortre datum som är satt till max tre år efter studiestart. Avstämningssamtal genomförs löpande och stöd ges efter en ramtid för vad som är normalt att läsa på sfi. Den andra aktiviteten är att elever som inte har tillräcklig progression eller förutsättningar att tillgodogöra sig kursmål och kursinnehåll skrivs ut från sfi och ges arbetsmarknadsinsatser och/eller kommunikativ svenska med strävan att det tillsammans kan ges på heltid. Ansvarig för dessa aktiviteter är rektor och arbetsmarknadsavdelningen.

Ramtiderna tydliggörs i dokumentet *Ramtider för studier inom sfi* (reviderad november 2022) där även rutiner redovisas.

I *Plan för arbete med kvalitet inom vuxenutbildningen i Uppsala kommun 2021-2024* redovisas, för samtliga sex fokusområdena som arbetsmarknadsnämnden lyft i sin verksamhetsplan, övergripande målsättningar, delmål, aktiviteter, ansvarig och tidplan. Sfi berörs av flera övergripande målsättningar.

Det finns fyra delmål för den övergripande målsättningen att inom en tvåårsperiod nå målsättningen med ramtiderna för sfi för 80 procent% av eleverna:

1. Att alla elever har en ramtid och/eller en sluttid för sina studier.
2. Att alla skolor har centrala men även lokala processer för att följa upp elevens progression och ramtid.
3. Uppföljning
4. Att genomströmningen har förbättrats från senaste mätpunkt

De två första delmålen är enligt planen klara/uppnådda medan den tredje delmålet, uppföljning, är klart, men utvecklas vidare och det sista delmålet är aktuellt år 2021-2024.

I planen finns även ett delmål "att ha sfi-infärgningar mot ett yrke som ett steg innan integrerad språk- och yrkesutbildning" för den övergripande målsättningen att språkutbildningen och yrkesutbildningen är integrerade i varandra under elevens yrkesutbildning inom hela vux i Uppsala. Detta arbete pågår och utvecklas vidare.

Den övergripande målsättningen att jobba aktivt med att förebygga och minska avbrott har även delar som rör sfi, exempelvis att ha en plan för statistikuttag och uppföljning av avbrott samt förebyggande arbete för att minska avbrott.

Av intervjuer framgår att enheterna inte har egna mål utan utgår från nämndens mål. Ingen egen verksamhetsplan finns för förvaltningen eller sfi-verksamheten. Detta uppges i intervjuer dock inte vara ett problem då nämnden anses ha tydliga mål och konkreta aktiviteter för att uppfylla målen.

Bedömning

Finns det tydliga mål för sfi-verksamheten?

Ja.

Det finns tydliga mål för sfi-verksamheten med tillhörande indikatorer fastställda av kommunfullmäktige. Till dessa målsättningar finns kopplade åtgärder/aktiviteter från arbetsmarknadsnämnden. För indikatorerna saknas nuläge och målvärde vilket vi tolkar som att indikatorerna kan vara nya. För att styrningen ska bli än tydligare bör såväl nuläge och målvärde sättas för kommande år.

Systematiskt kvalitetsarbete

Revisionsfråga 2: Finns ett systematiskt kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och enhetsnivå?

Av skollagens kapitel 4 framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska även ske på skolenhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Denna revisionsfråga fokuserar på strukturen för systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå och huvudmannanivå och dess huvudsakliga innehåll avseende planering och uppföljning.

lakttagelser

Av Plan för arbete med kvalitet inom vuxenutbildningen i Uppsala kommun 2021-2024 framgår hur arbetet med utveckling av kvalitet och uppföljning av verksamhet planeras ske. Av intervjuer framkommer att kommunen de senaste åren har haft ett särskilt fokus på utveckling av sfi utifrån implementering av sfi-ramtid och "26-punktsplanen".

I intervjuer framkommer att planen för arbete med kvalitet inom vuxenutbildningen i Uppsala kommun håller på att revideras. Vissa mål är redan avklarade och anses ha fått sådana rutiner att kommunen ej behöver ha fokus på det längre, exempelvis målen om ramtid och avbrott. Istället nämns ett nytt fokus på kartläggning inför studier som ska hjälpa till att uppnå det kommunövergripande uppdraget om att öka genomströmningen på sfi.

Planen innehåller ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet. Av årshjulet framgår att verksamhetsuppföljning av vuxenutbildningen görs varje månad. Inriktningsmål, uppdrag och åtgärder samt 26-punktsplanen följs upp vid delår och helår.

Enligt årshjulet ingår även avtalsuppföljning för externt upphandlade anordnare och motsvarande uppdragsuppföljning för anordnare i kommunens egen regi varje vår. Varje anordnare träffar kommunala företrädare utifrån en särskild dagordning och mötet dokumenteras. Områden som berör det systematiska kvalitetsarbetet följs upp genom anordnarnas kvalitetsrapporter som lämnas in i september. Anordnarna får därefter återkoppling på kvalitetsrapporterna i november. Arbetsgången enligt årshjulet verifieras av intervjuer.

Vi har tagit del av *kallelser till avtalsuppföljning, minnesanteckningar från avtalsuppföljningar* samt anordnarnas *kvalitetsrapporter* för 2022. Kallelserna innehåller statistik avseende avbrott och efterfrågar statistik avseende om eleverna avslutat kurs med betyg inom ramtid. Därutöver finns ett antal frågor som tas upp i avtalsuppföljningen. En del av dessa frågor är gemensamma och en del är anordnarspecifika. I *Uppföljning av avtal och uppdrag inom vuxenutbildningen*

(tjänsteskrivelse till arbetsmarknadsnämnden daterad 2022-11-09) redovisas sammanfattningar av genomförda uppföljningar för respektive anordnare.

Kvalitetsrapporten från respektive anordnare skrivs utifrån en mall som förvaltningen tillhandahåller. För år 2022 fokuserade mallen på områdena främja fullföljande av studier och motverka avbrott samt kunskap och kompetens. Av intervju framkommer att kvalitetsrapporterna publiceras för nämnden på Insidan och att de är även åtkomliga på Teams för de olika utbildningsanordnarna så de kan ta del av varandras rapporter. Enligt intervju bedöms kvalitetsrapporterna av förvaltningen och det sker en återkoppling i ett gemensamt möte under senare delen av hösten. Av intervjuer framgår att det utöver detta möte så träffas alla rektorer varje månad, och i dessa möten deltar även rektor för Biskops Arnö.

Genomgång av kvalitetsrapporterna för 2022 visar att kvalitetsrapporterna från anordnarna inte innehåller några förutsättningar för utbildningen, såsom lokaler, personal, elever eller andra organisatoriska förutsättningar. Vid intervju framförs att detta hanteras i upphandlingsunderlagen och att dessa går igenom om det exempelvis blir en ny rektor. Granskning av upphandlingsunderlagen har inte ingått i granskningen. Vid intervju med rektor för egenregion (som inte upphandlas) redovisas att ingen egen verksamhetsplan/arbetsplan finns för verksamheten. Verksamheten utgår från nämndens plan som uppfattas vara tillräckligt tydlig och konkret. Kvalitetsrapporterna från enheterna redovisar inte någon statistik avseende elevers måluppfyllelse. Däremot beskrivs arbetet med att utveckla verksamheten.

Av intervjuer framkommer att det inte finns någon övergripande kvalitetsrapport på huvudmannanivå. Den uppföljning som återfinns i delårsrapport redovisas i revisionsfrågan 4. Vi har inte kunnat verifiera att arbetsmarknadsnämnden som huvudman har en övergripande dokumentation på huvudmannanivå avseende verksamhetens förutsättningar eller verksamhetens resultat utöver ramtid, avbrott och genomströmning.

Bedömning

Finns ett systematiskt kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och enhetsnivå?

Delvis.

Det finns ett årshjul för systematiskt kvalitetsarbete och det genomförs avtals-/uppdragsuppföljningar med anordnare som skriver årliga kvalitetsrapporter.

Anordnarnas kvalitetsrapporter saknar dock förutsättningar för verksamheten samt verksamheternas resultat i form av elevernas resultat. Detta bedömer vi är en brist.

På huvudmannanivå finns det ingen samlad kvalitetsrapport för sfi och vi har inte heller kunnat verifiera att arbetsmarknadsnämnden som huvudman behandlat verksamhetens samlade förutsättningar och resultat. Vi bedömer att det är en brist att nämnden inte ges en samlad information av sfi-verksamheten som också visar på de variationer som finns hos utbildningsanordnarna avseende verksamhetens förutsättningar och resultat.

Samverkan med övrig vuxenutbildning

Revisionsfråga 3: Finns en fungerande samverkan med övrig vuxenutbildning som underlättar för elevernas fortsatta utbildning?

lakttagelser

Av intervjuer framkommer att Uppsala kommuns vuxenutbildning har ett stort utbud av yrkesutbildningar och vuxenutbildningar. Antagning till annan vuxenutbildning sker varje månad. God samverkan uppges finnas mellan sfi och annan vuxenutbildning; exempelvis finns kombinationsutbildningar där studerande kan kombinera sfi med studier i annat ämne eller yrkesutbildning. Det sker en utökning av yrkesinfärgad sfi och det finns ett bra samarbete mellan sfi och yrkesutbildningarna för att forma innehållet i utbildningen.

Statsbidrag söks aktivt för olika kombinationsutbildningar, där även sfi ingår.

Samverkan finns även mellan sfi, övrig vuxenutbildning och förvaltningen när det kommer till olika projekt. Ett exempel är sfi-lärare som lånats ut till olika yrkesrelaterade projekt, bland annat kommunikativ svenska i praktisk verksamhet. Utlåning av lärare lyfts i intervjuer som något positivt för anordnarna då lärarna blir en brygga mellan sfi och yrkesutbildningarna vilket i sin tur gör skillnad för eleverna.

Uppsala kommun har även samverkan med de andra kommunerna i Region Uppsala i form av månadsmöten där erfarenheter utbyts.

Det framgår av intervjuer att det finns bra samverkan med Arbetsförmedlingen och Ekonomiskt bistånd. En utmaning som nämns i intervju är att Arbetsförmedlingen ibland nekar personer som läst sfi jobb då de inte anses kunna tillräckligt bra svenska. Elever kan då ges möjligheten att komplettera sfi med yrkesutbildning och kurser. Arbetsförmedlingen kan även erbjuda ett ytterligare år med sfi-undervisning inom utvecklings- och jobbgarantin.¹ Detta gäller dock endast för dem som klarat sfi under etableringsperioden.

Vid intervjuer lyfts även att elever ibland inte vill studera vidare om de behöver ta CSN-lån.² Många som skulle kunna visa progression i fortsatta studier avstår studier för att nästa steg skulle kunna bli svårare rent ekonomiskt, inte kunskapsmässigt. I Uppsala kan man få försörjningsstöd för att läsa grundläggande kurser, men det är endast i undantagsfall. Har man möjlighet att få CSN-lån så går det före rätten till bistånd.

¹ Jobb- och utvecklingsgarantin är ett program för den som har varit arbetslös under lång tid och behöver hjälp att komma tillbaka till arbetslivet. Målgruppen är också den som deltagit i etableringsprogrammet under maximal tid, men fortfarande är arbetslös helt eller delvis. Källa:

<https://arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/extra-stod/stod-a-o/jobb--och-utvecklingsgarantin>

² CSN är den myndighet i Sverige som hanterar studiestöd. Källa:

<https://www.csn.se/om-csn/vart-uppdrag/var-verksamhet-och-uppdrag.html>

Bedömning

Finns en fungerande samverkan med övrig vuxenutbildning som underlättar för elevernas fortsatta utbildning?

Ja.

Det breda utbudet av olika varianter av sfi-utbildning (där andra kurser, yrkesämnen med mera kombineras med sfi) ger tillsammans med det stora utbudet av övrig vuxenutbildning med antagning varje månad goda förutsättningar för bra övergångar till övrig vuxenutbildning, vilket underlättar för elevers fortsatta utbildning.

Uppföljning av sfi

Revisionsfråga 4: Finns dokumenterade uppföljningar av verksamhet och ekonomi som innehåller analyser och förslag till åtgärder (vid budgetöverskridande eller bristande måluppfyllelse)?

Revisionsfråga 5: Har arbetsmarknadsnämnden en tillräcklig uppföljning av sfi-verksamheten?

Revisionsfrågorna 4 - 6 kan också sägas beröra det systematiska kvalitetsarbetet men omfattar även den samlade uppföljning som görs av både verksamhet och ekonomi och de åtgärder som vidtas.

lakttagelser

Uppföljning av verksamhet och ekonomi

Av årshjulet för uppföljning i verksamhetsplanen tydliggörs hur uppföljning ska ske. Uppföljning av ekonomi och verksamhet till arbetsmarknadsnämnden görs i form av delårsbokslut per april, augusti samt genom årsredovisning. Bedömning av nämndens arbete med inriktningsmål, uppdrag, nämndmål och åtgärder framgår. Förutom dessa får nämnden även ta del av månadsuppföljningar av ekonomin, utbildningsanordnarnas kvalitetsrapporter, sammanfattning av avtalsuppföljningen, uppföljning av 26-punktsplanen och fördjupade uppföljningar.

Ekonomi

Delårsrapporten per augusti redovisar att vuxenutbildningen som helhet prognostiseras göra ett positivt resultat för helår 2022 med 59 mnkr. För sfi är prognosen minus 0,7 mnkr. Det framgår dock att den egna regin avseende sfi prognostiseras gå med ett underskott på 7,5 mnkr. Försämrad närvaro hos eleverna uppges ha försämrat det ekonomiska resultatet.

Av *månadsuppföljning per september 2022* framgår att orsaken till underskottet för sfi i egen regi främst kan förklaras av att sedan mars månad utgår ersättningen för sfi beräknat på faktiska närvarotimmar medan det under pandemin utbetalades en schablonersättning när undervisningen skedde på distans. Antalet faktiska

närvarotimmar har minskat jämfört med schablonersättningen vilket har lett till lägre intäkter. Dessutom har antalet elever minskat under året vilket även det har inneburit minskade intäkter.

Av intervjuer framkommer att varje avdelning inom egen regi har månadsvis rapportering av ekonomin till förvaltningen.

I intervjuer nämns flera åtgärder för att nå en ekonomi i balans, exempelvis mer kommunikation mellan rektorer och ekonomer, uppsägning av alla lärare som ej har en tillsvidareanställning vid årsskiftet, sammanslagning av elevgrupper och att se över ersättningsnivåerna.

Verksamhet

Som tidigare beskrivits gör den kommunala utföraren och de upphandlade utförarna uppföljningar av verksamheten varje år vid uppdragsuppföljning samt i kvalitetsrapporten. Det framgår av intervjuer att införandet av ramtider har gjort det enklare och tydligare att mäta elevers genomströmning och progression. Av utbildningsanordnarnas kvalitetsrapporter framkommer att ett stort fokus under året varit på att arbeta med ramtider och att minska avbrotten. Exempelvis genom att med rutiner och dialoger implementera förändrade arbetssätt, att analysera orsaker till avbrott och att arbeta med åtgärder för att minska avbrotten. I den egna regin exemplifieras det med att extra tid för stöd ges till de elever som behöver de under de första delkurserna. Förhoppningen är att den grund man fått på sfi skall befästas och kunna bära vidare studier på svenska som andraspråk på grundläggande nivå och till exempel en framtida yrkesutbildning.

Arbetsmarknadsnämnden beslutade 2021-12-20, § 145 om en regelbunden verksamhetsuppföljning avseende vuxenutbildningen, inklusive sfi, som förvaltningen författar. Förvaltningens rapportering kring sfi har i verksamhetsuppföljningarna inkluderat frågor om:

- Skolor och volymer inom vuxenutbildningen (januari 2022)
- Utvecklingsarbete inom vuxenutbildningen (januari 2022)
- Skolor och volymer inom sfi (mars 2022)
- Antagning till sfi och rutiner i samband med avbrott (mars 2022)
- Ramtider för studier inom sfi (mars 2022)
- Sfi-statistik (mars 2022)
- Att upprätta en aktiv samverkan med projektet Region-Skolverket som ska utveckla kombinationsutbildningarna under 2022 (april 2022)
- Att erbjuda stöd i studierna utifrån Verksamhetsplanens mål, inklusive åtgärder om stöd och effektiviseringar inom sfi (april 2022)
- Resursteamets uppdrag, inkluderar statistik om ärenden på sfi-mottagning 2022 (maj 2022)
- Utbud och dimensionering av utbildningsplatser (september 2022)
- Information om antagning och urval (september 2022)

- Skolverkets ESF-projekt Kombinationsutbildning sfi (november 2022)

Det framgår av intervjuer att nämnden varje år har olika fokusområden för uppföljning. 2022 är vuxenutbildningens år vilket innebär att nämnden får månadsvis rapportering av vuxenutbildningens verksamhet, se ovan.

Av delårsbokslut per augusti 2022 framgår att en negativ trend syns gällande andelen kvinnor som klarat sfi C innan etableringsersättning upphör medan männen ligger kvar på samma nivå som föregående år. En förklaring tros vara att kvinnor inom etableringen haft svårare än männen att tillgodogöra sig sfi-studierna på distans. I delårsbokslutet framgår även att närvaron inom sfi har sjunkit efter återgång till klassrumsundervisning.

Vidare framgår att antalet elever inom sfi var 3 129 under perioden jan- aug 2022, vilket är 1 257 elever färre jämfört med samma period föregående år. Förutom elevantalsminskningen ses också en minskning av närvarotiden per elev. För att bättre kunna följa genomströmning av sfi-elever som deltar i etableringsprogrammet har ett system för regelbunden uppföljning etablerats i förvaltningen för studievägarna 1 och 2 med redovisning per helår och tertial. Siffror för första tertialet 2022 visar att genomsnittstiden för kurser som slutade under tertial 1 har ökat på studieväg 1 men minskat något för studieväg 2. Kommunfullmäktiges indikator antalet nyanlända som slutfört sfi-utbildning inom etableringsperioden visar i juli 2022 att 35 procent av kvinnorna och 44 procent av männen har tagit betyg i sfi C inom 24 månader. För juli 2021 var motsvarande siffror 41 procent respektive 46 procent.

Av plan för arbete och kvalitet inom vuxenutbildningen framgår att uppföljning och statistikleveranser är två områden som diskuteras och utvecklas inför år 2023.

Statistik

Det finns ett elevadministrativt system, Extens, som förvaltningen använder sig av för att ta del av statistik. Externa utförare har sina egna system men all data läggs in i Extens. Vid intervju framkommer att ett nytt verksamhetssystem skulle ha implementerats för flera år sedan men då många funktioner ej var anpassade för vuxenutbildningen har det ej införts ännu.

Statistik finns för antal elever per skolnivå och kursnivå samt kön. Det går att följa närvaro, betyg, ramtid samt hur många som slutfört sfi under etableringstiden.

Vi har från förvaltningen tagit del av statistik över aktiva elever per utförare för månaderna januari till september 2022, se tabell 1 för sammanställd statistik. Totalt sett har antalet aktiva elever minskat med 254 elever sedan januari där Bergstrands vuxenutbildning och med Utbildnings- och jobbcener Boländerna tillsammans står för 79 procent av minskningen.

Statistik på den detaljerade nivå som redovisas här i rapporten återrapporteras inte löpande till nämnden.

Tabell 1: Aktiva elever per utförare 2022, SFI

Utförare	Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept
Bergstrands vuxenutbildning	364	378	389	354	322	297	256	262	245
Hermods	570	611	538	538	504	494	433	483	515
Movant	15	10	19	18	18	15	15	28	24
Utbildnings- och jobbcenter Boländerna	733	708	703	673	623	666	643	663	651
Utbildnings- och jobbcenter Gottsunda	110	121	110	108	98	96	93	98	105
Totalt	1790	1828	1784	1682	1565	1568	1440	1532	1536

Källa: Arbetsmarknadsnämndens sammanställning 2022

Av intervjuer framgår att avbrott i studier analyseras genom statistik och specifika koder för avbrott. Statistiken registreras i ett gemensamt system och det började registreras 2021. Vi har tagit del av statistik från förvaltningen avseende fördelning av avbrott oktober - december 2021 samt januari - december 2022. För tidsperioden oktober - december 2021 saknas dock uppgifter för Hermods. Statistiken visar:

- antal avbrott per skola
- kurs
- avbrottsorsak

För perioden oktober - december 2021 berodde 58 procent av avbrotten på inaktivitet och 16 procent på studieuppehåll. Tillsammans stod de för 74 procent av de totala avbrotten.

Av intervjuer framkommer att Uppsala kommun har många universitetsstudenter som läser sfi studieväg 3. Statistiken visar också att Studieväg 3 är den studieväg som har flest elever i Uppsala. Det beskrivs att relativt många av dessa studenter hoppar av under studietiden eller läser klart men tar inte betyg i kursen. Av avhoppet i studieväg 3 (okt-dec 2021) berodde 58 procent på inaktivitet.³

I tabell 2 redovisas avbrottsstatistiken per utbildningsanordnare för januari - december 2022. Uppgifterna kommer från förvaltningens egen interna statistik. Av statistiken framgår att inaktivitet som skäl för avbrott under 2022 är 45 procent (samtliga utbildningsanordnare aggregerat). Inaktivitet och studieuppehåll står under 2022 tillsammans för 59 procent av de totala avbrotten.

³ Källa: Verksamhetsuppföljning vuxenutbildning till arbetsmarknadsnämnden mars 2022

Tabell 2: Avbrottsstatistik jan-dec 2022 per utbildningsanordnare, SFI

Avb. statistik	Antal Bergstrands Vuxenutb	Antal Hermods	Antal UJB Boländerna	Antal UJB Gottsunda	Totalt antal avbrott	Total andel avbrott
Saknas	17	21	37	5	80	4%
Föräldraledighet	14	21	25	10	70	4%
Byte av skola	39	45	21	7	112	6%
Flytt ny kommun	11	27	35	5	78	4%
Studieuppehåll eö	49	88	115	19	271	14%
Arbete/ Praktik	45	158	90	1	294	15%
Andra studier	12	103	28	2	145	7%
Rektorsbeslut	3	1	4		8	0%
Inaktivitet	187	380	297	19	883	45%
Total	377	844	652	68	1,941	

Den nationella statistiken visar antal kursdeltagare per kurs och studieväg som avbrutit eller avslutat kurs samt uppdelade uppgifter på antal som avbrutit kurs, avslutat kurs med godkänt betyg respektive avslutat utan godkänt betyg. I Uppsala kommun var det under 2021 totalt 3 573 antal elever som avslutat eller avbrutit kurs, av dessa var det 1975 som avbrutit kurs (55 procent), 1585 som avslutat med godkänt betyg (44 procent) och 13 som avslutat kurs utan godkänt betyg (1 procent).

Av intervjuer framgår att förvaltningen följer upp hur många av de elever som läser sfi som är med i etableringsprogrammet. 2021 var det cirka 27 procent av dem som läste sfi med i etableringsprogrammet, men det har tidigare år legat på lägre nivåer, cirka 15-20 procent.

Av intervjuer framgår att en verksamhetscontroller kommer att anställas för att hålla samman de administrativa processerna på huvudmannanivå, inklusive statistik och uppföljning.

I *Ramtider för studier inom sfi* framhålls att ramtider följs upp centralt i samband med delårsbokslut i augusti och årsbokslut i januari. Ramtider följs upp lokalt på varje skola i oktober och juni utifrån årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningen gör en uppföljning av antalet aktiva elever per utförare månadsvis i slutet av respektive månad. I dessa kan man se antalet aktiva elever per utförare, kön, studieväg och kurs (se tabell 1). Denna information delges inte löpande till nämnden.

Bedömning

Finns dokumenterade uppföljningar av verksamhet och ekonomi som innehåller analyser och förslag till åtgärder (vid budgetöverskridande eller bristande måluppfyllelse)?

Ja.

Vi baserar bedömningen på att det finns dokumenterade uppföljningar från utbildningsanordnarna och att det av dessa även framgår vilka åtgärder som vidtas för att utveckla verksamheten avseende exempelvis avbrott och ökad genomströmning. Förvaltningen följer även löpande elevstatistik avseende avbrott, följsamhet till ramtid och fullföljd sfi under etableringsperioden. För sfi-verksamheten som helhet prognostiseras ett mindre underskott för år 2022 medan det för egen regin är ett större underskott. Vi har i granskningen noterat flera åtgärder för att hantera detta underskott.

Har arbetsmarknadsnämnden en tillräcklig uppföljning av sfi-verksamheten?

Delvis

Vi baserar vår bedömning på att arbetsmarknadsnämnden genom delårsrapporter, årsredovisning, fördjupad uppföljningar av vuxenutbildningen under hela 2022 samt utbildningsanordnarnas kvalitetsrapporter har följt upp verksamheten löpande under året. Vi noterar dock, som vi tidigare redovisat, att vi inte har kunnat verifiera att arbetsmarknadsnämnden behandlat verksamhetens samlade förutsättningar och resultat. Vi bedömer att det är en brist att nämnden inte ges en samlad information av sfi-verksamheten som också visar på de variationer som finns hos utbildningsanordnarna avseende verksamhetens förutsättningar och resultat. Mot bakgrund av detta bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Åtgärder

Revisionsfråga 6: Säkerställer arbetsmarknadsnämnden att åtgärder vidtas vid identifierade brister?

lakttagelser

Vid genomgång av protokoll noterar vi att månadsuppföljningarna behandlas av arbetsmarknadsnämnden som godkänner rapporten och lägger dem till handlingarna. Några dokumenterade åtgärder för sfi har vi inte kunnat verifiera i nämndens protokoll i samband med dessa ärenden.

Av nämndens verksamhetsplan framgår konkreta åtgärder och aktiviteter för att utveckla verksamheten och få en högre måluppfyllnad.

Under hösten 2022 beslutade arbetsmarknadsnämnden att undanta sfi från kommande upphandling. Detta för att säkra kvaliteten i undervisningen hos befintliga anordnare och som en följd av sjunkande elevantal inom sfi och att fler elever framöver förväntas läsa sfi i kombination med yrkesämnena.

Arbetsmarknadsnämnden har före granskningsperioden fattat beslut om ramtid för olika kurser och studievägar inom sfi samt om karens som följer vid avbrott på grund av inaktivitet. Ramtiden har reviderats under hösten 2022. Om eleverna inte klarar sig inom ramtid kan lärare förlänga ramtiden med åtta veckor. Om eleven fortfarande inte klarar sig kan rektor besluta om förlängning. Vid intervju framkommer att det nu är cirka 75 procent av eleverna som klarar sfi inom ramtiden. Vid återinskrivning blir eleven mindre prioriterad och kan behöva vänta upp till ett år för att få läsa sfi igen.

Vid intervju framkommer att nämnden tidigare har sökt medel hos Asyl-, migrations-, och integrationsfonden (AIMF) för ett treårigt projekt i syfte att förkorta målgruppens väg från ekonomiskt bistånd till egen försörjning genom studier eller arbete. Här deltog två sfi-lärare som jobbade med olika formerna av språkutveckling för deltagare med mera. 500 personer deltog i projektet som avslutades i november 2022.

Vid intervju framkommer att kritik har riktats mot ersättningsmodellen då den baseras på närvarotimmar, något som utförare enligt dem själva inte direkt kan påverka. Detta ska enligt uppgift i intervju med representanter från nämnden ses över av nämnden.

Som nämnts tidigare har förvaltningen vidtagit flera åtgärder under året för att få en ekonomi i balans avseende egen regi.

Bedömning

Säkerställer arbetsmarknadsnämnden att åtgärder vidtas vid identifierade brister?

Ja.

Bedömningen baseras på att nämnden har en utförlig och konkretiserad verksamhetsplan som innehåller åtgärder för utveckling av verksamheten. Nämnden har vidare agerat för att skapa förutsättningar för en mer effektiv utbildning med bibehållen kvalitet genom att inte upphandla sfi under 2022. Därtill har förvaltningen vidtagit åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun genomfört en granskning av styrning och ledning av sfi. Granskningens syfte var att bedöma om arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning av sfi-utbildningen och dess samverkan med övriga vuxenutbildningen.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att arbetsmarknadsnämnden i **allt väsentligt** säkerställt en ändamålsenlig styrning och ledning av sfi-utbildningen och dess samverkan med den övriga vuxenutbildningen.

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi arbetsmarknadsnämnden att årligen efterfråga en samlad redovisning av sfi-verksamhetens förutsättningar och resultat som också visar på de variationer som finns hos utbildningsanordnarna.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns tydliga mål för sfi-verksamheten?	Ja Det finns tydliga mål för sfi-verksamheten med tillhörande indikatorer fastställda av kommunfullmäktige. Till dessa målsättningar finns kopplade åtgärder/aktiviteter från arbetsmarknadsnämnden.	
2. Finns ett systematiskt kvalitetsarbete både på huvudmannanivå och enhetsnivå?	Delvis Det finns ett årshjul för systematiskt kvalitetsarbete och det genomförs avtals-/uppdragsuppföljningar med anordnare som skriver årliga kvalitetsrapporter. Anordnarnas kvalitetsrapporter saknar dock förutsättningar för verksamheten samt verksamheternas resultat i form av elevernas resultat. På huvudmannanivå finns det ingen samlad kvalitetsrapport för sfi och vi har inte heller kunnat verifiera att arbetsmarknadsnämnden som huvudman behandlat verksamhetens samlade förutsättningar och resultat.	
3. Finns en fungerande samverkan med övrig vuxenutbildning som underlättar för elevernas fortsatta utbildning?	Ja Det breda utbudet av olika varianter av sfi-utbildning ger tillsammans med det stora utbudet av övrig vuxenutbildning goda förutsättningar för bra övergångar till övrig vuxenutbildning.	
4. Finns dokumenterade uppföljningar av verksamhet och ekonomi som innehåller analyser och förslag till åtgärder (vid budgetöverskridande eller bristande måluppfyllelse)?	Ja Det finns dokumenterade uppföljningar från utbildningsanordnarna och av dessa framgår vilka åtgärder som vidtas för att utveckla verksamheten. Vi har i	

	granskningen noterat flera åtgärder för att hantera budgetunderskott i den egna regionen.	
5. Har arbetsmarknadsnämnden en tillräcklig uppföljning av sfi-verksamheten?	Delvis Arbetsmarknadsnämnden har följt upp verksamheten löpande under året. Vi noterar dock att vi inte har kunnat verifiera att arbetsmarknadsnämnden behandlat verksamhetens samlade förutsättningar och resultat.	
6. Säkerställer arbetsmarknadsnämnden att åtgärder vidtas vid identifierade brister?	Ja Nämnden har en utförlig och konkretiserad verksamhetsplan som innehåller åtgärder för utveckling av verksamheten. Nämnden har vidare agerat för att skapa förutsättningar för en mer effektiv utbildning med bibehållen kvalitet genom att inte upphandla sfi under 2022.	

2023-03-03

Lena Salomon

Marie Lindblad

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Uppsala kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 23 september 2022. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.